KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-147 d.d. 9 mei 2012
(mr. J. Wortel, voorzitter, en de heren J.C. Buiter en H. Mik RA, leden en mevrouw mr. J.J. Guijt, secretaris)

Samenvatting

Voorwaarden van de overeenkomst. De Commissie wijst de vordering van Consumenten tot vergoeding van de couponrente op hun obligaties over de periode na de rentevaste periode tot de verkoopdatum af. Zij overweegt daartoe dat in de productvoorwaarden voldoende duidelijk is uiteengezet dat de renteberekening na de rentevaste periode van vijf jaar jaarlijks zal plaatsvinden aan de hand van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkten in het voorafgaande jaar en dat daaruit noodzakelijkerwijs voortvloeit dat die renteberekening één keer per jaar zal worden uitgevoerd en zal worden uitgekeerd aan degene die - met inachtneming van de voor dit product geldende zogenaamde Clearing and Settlement regels - wordt geacht de obligaties op de coupondatum in zijn bezit te hebben. Nu Consumenten deze obligaties vóór de eerste coupondatum in de variabele renteperiode hebben verkocht en op de coupondatum dus niet de bezitters van deze obligaties waren, konden zij er niet vanuit gaan dat zij gerechtigd waren tot de over het voorafgaande jaar berekende coupon.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het verzoek tot geschilbeslechting met bijlagen, ontvangen op 2 augustus 2011;
- het door Consumenten op 11 augustus 2011 ondertekende vragenformulier;
- het verweer van Aangeslotene met bijlage van 20 januari 2012;
- de repliek van Consumenten met bijlagen van 31 januari 2012; en
- de dupliek van Aangeslotene met bijlage van 21 februari 2012.

De Commissie stelt vast dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid en dat partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op 18 april 2012. Aldaar zijn partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:
2.1 Consumenten hebben in 2008 besloten te participeren in de 6% Range Accrual Notes 2005-2035 van Aangeslotene. Op 3 april 2008 hebben Consumenten € 6.000 nominaal aan deze obligaties (tegen een koers van 72,75 %) aangekocht, op 3 december 2008 nominaal € 25.000 (tegen een koers van 52 %) en op 9 oktober 2009 nominaal
€ 12.000 (tegen een koers van 68,27 %).

2.2 De op deze obligaties van toepassing zijnde productinformatie ("Kenmerken obligatie") van 17 november 2009 vermeldt, voor zover hier van belang:

> "Coupondatum: 16 maart, voor het eerst op 16 maart 2006.
> Coupon: De Range Accrual Note I is een obligatie met een looptijd van 30 jaar. De eerste 5 jaar geldt een vaste coupon van 6%. Vanaf het zesde jaar is de rente afhankelijk van het verschil tussen de 10-jaars en 2-jaars swaprente (renteverschil). De variabele couponrente wordt jaarlijks berekend door het aantal dagen dat het renteverschil ten minste 0% is te delen door het totaal aantal dagen in een calculatieperiode en te vermenigvuldigen met 5,5%.
> (..)
> Gedurende een vooraf bepaalde termijn ontvangt u een vaste rente en daarna wordt de rente variabel. De fluctuatie van de rentevergoeding kan gevolgen hebben voor de vraag naar het product. Het koersrisico van dit type obligaties is daardoor groter dan bij andere obligaties".

2.3 Door de juridische splitsing van Aangeslotene per 6 februari 2010 is de naam van de Range Accrual Note aangepast.
2.4 Op 16 maart 2010 heeft de laatste betaling van de vaste coupon aan Consumenten plaatsgevonden.
2.5 Consumenten hebben de obligaties op 2 februari 2011 tegen een koers van 67,92 % verkocht. Zij hebben toen de verkoopprijs ontvangen.

3. Geschil

3.1 Consumenten vorderen dat Aangeslotene wordt veroordeeld tot vergoeding van de couponrente over de periode 16 maart 2010 tot 2 februari 2011. Dit bedrag wordt door hen begroot op € 2.250 (5,5% per jaar over € 43.000 plus rente).
3.2 Aan hun vordering leggen Consumenten ten grondslag dat Aangeslotene is tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de tussen partijen gesloten overeenkomst door niet tot betaling van de in de periode 16 maart 2010 tot 2 februari 2011 opgebouwde couponrente over te gaan. Bij tussentijdse aan- en verkoop moet deze rente volgens Consumenten op grond van de van toepassing zijnde voorwaarden naar tijdgelang aan hen worden vergoed. Consumenten stellen dat de Range Accrual Notes op 2 maart 2010 zijn overgedragen aan Bank X, dat door deze overdracht de voorwaarden zijn gewijzigd waardoor onder andere op 12 maart 2010 'dirty pricing' aan deze obligaties is verbonden. Aangezien Consumenten geen toestemming hebben gegeven voor de schuldovername, zijn de nieuwe voorwaarden volgens hen niet op hen van toepassing. Bovendien verwijten Consumenten Aangeslotene dat zij de onduidelijkheid bij Consumenten over vergoeding van de couponrente niet heeft weggenomen.
3.3 Aangeslotene heeft de stellingen van Consumenten gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Naar aanleiding van het over en weer door partijen gestelde overweegt de Commissie als volgt.

4.1 Volgens eigen stelling van Consumenten hebben zij omstreeks 17 november 2009 de hiervoor onder 2.2 geformuleerde 'Kenmerken obligatie' ontvangen. Hierin is naar het oordeel van de Commissie voldoende duidelijk uiteengezet dat de renteberekening na de rentevaste periode van vijf jaar jaarlijks zal plaatsvinden aan de hand van de onder 2.2 hiervoor weergegeven ontwikkelingen op de kapitaalmarkten in het voorafgaande jaar. Daaruit vloeit noodzakelijkerwijs voort dat die renteberekening één keer per jaar zal worden uitgevoerd. Naar het oordeel van de Commissie moesten Consumenten er daarom op bedacht zijn dat de (na ommekomst van de rentevaste periode) jaarlijks vastgestelde rente zou worden uitgekeerd aan degene die - met inachtneming van de voor dit product geldende zogenaamde Clearing and Settlement regels - wordt geacht de Range Accrual Notes op de coupondatum (17 maart) in zijn bezit te hebben. Nu Consumenten deze obligaties op 2 februari 2011, derhalve vóór de eerste coupondatum in de variabele renteperiode, hebben verkocht en op de coupondatum dus niet de bezitters van deze obligaties waren, konden zij er niet vanuit gaan dat zij gerechtigd waren tot de over het voorafgaande jaar berekende coupon. De Commissie merkt overigens op dat dit niet betekent dat Consumenten de coupon over dat voorafgaande jaar zijn misgelopen. In het algemeen kan worden verwacht dat bij dit soort producten met een variabele rente die na afloop van een tijdvak wordt vastgesteld een verwachting omtrent die nog uit te keren rente in de koers is verwerkt, waarbij de markt met name belang zal toekennen aan de nog resterende periode tot de volgende coupondatum en aan de te verwachten hoogte van de volgende coupon. Dit verschijnsel, doorgaans aangeduid als 'dirty pricing' , is - anders dan Consumenten lijken te veronderstellen - geen wijziging in de (uitgifte)voorwaarden van het onderhavige product, maar een normaal aspect van de koersvorming ten aanzien van een beleggingsproduct als het onderhavige (na het verstrijken van de rentevaste periode). Daarom kan worden aangenomen dat Consumenten bij verkoop voor hun Range Accrual Notes de door de markt ingeschatte rente hebben ontvangen in de verkoopprijs.

4.2 De stelling van Consumenten dat de obligatieleningen door een ander zijn overgenomen en dat door deze overname de voorwaarden zijn gewijzigd waardoor onder andere op 12 maart 2010 'dirty pricing' aan de obligaties is verbonden, berust op een misverstand. Debiteur van de obligatieleningen is steeds dezelfde vennootschap gebleven. Zij heeft slechts een naamswijziging ondergaan. Uit het hiervoor overwogene volgt dat ook geen sprake is geweest van een wijziging van de voorwaarden waaronder de obligaties zijn uitgegeven.

4.3 De Commissie stelt voorts vast dat de wijze van renteberekening na de rentevaste periode juist is uiteengezet in de aan de Commissie overgelegde brief van de klachtenmanager van Aangeslotene aan Consumenten van 24 maart 2011 en dat daarin voorts voldoende duidelijk is uitgelegd waarom na de rentevaste periode bij verkoop van de obligaties geen tussentijdse renteberekening kan plaatsvinden, zodat het bij Consumenten gerezen misverstand daarover niet aan Aangeslotene worden toegerekend.

4.4 Het voorgaande leidt de Commissie tot het oordeel dat Aangeslotene niet is tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de tussen partijen

gesloten overeenkomst (en evenmin aannemelijk is geworden dat Consumenten schade hebben geleden), zodat de vordering van Consumenten moet worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.